

Eneboer'n i Fladbyfjellet

Henry August Lundgren. 14.12.1899-30.11.1967

Bestefaren til Henry. Hans Hansen født i 1844 på en plass under Flatner i Gjerdrum ble gift med Kristine Eriksdt fra Skedsmo. Familien bodde i Skedsmo noen år før de slo seg ned på plassen Bråtan under Nordgarn Fladby. De fikk 9 barn, datteren Maren Ovidia som var født i 1870 ble gift med murer August Lundgren fra Sverige. De fikk 2 sønner, Karl født i 1897 i Kristiania, Henry August født i 1899 i kommunen Glava i Sverige. I 1904 ble Karl og Henry satt bort av Kristiania fattigkommisjon til mormor og enke Kristine Eriksdt på Bråtan under Fladby. En voksen datter, Emilie bodde hjemme. Gutta vokste opp hos mormor og tante. Grunnen til att de var satt bort var att faren var død og mora var sykelig. Understøttelsen var 80 Kr i året for hver av gutta. Fattigkommisjonen i Kristiania ga ekstra støtte til klær, sko og lærebøker, samt støtte til komfirmasjonen. Etter komfirmasjonen var det som vanlig ut å arbeide, Henry arbeidet som gardsgutt og i skogen. Som ung mann bosatte han seg i Asker, der han blant annet tok førerkort og kjørte fiskebil i noen år. Anleggsarbeid ble det også, blant annet på Rjukan anlegget. Under krigen kom Henry tilbake til Gjerdrum og bosatte seg i Ringdalskoia. Han begynten å jobbe som feier, senere ble det skogsarbeid i Almeninga. Men Henry var ikke noe glad i fast arbeid, det ble med dag- og sesong-arbeid. Om høsten skulle vinterveiene for tømmerkjøringen i Almeninga gjøres klare. Det var å rydde og å kavlelegge bekker og blauthøl. Når snøen hadde lagt seg måtte kjøreveiene over myrene måkes for att tælan skulle få satt seg. Men en høst ble Henry uten husrom, da Almeninga trengte Ringdalskoia til tømmerhuggere. Den vinteren lå han under ei berghylle i Ulvedalen, Henry ville aldri ligge noen til last. Neste sommer fikk han sette opp ei hytte i Fladbyfjellet på eiendommen til Kasper Fladby (sørgarn Fladby), han hadde hjulpet Kasper med mye onnearbeid. Hytta ble satt opp på enkleste måte, med 3. sort ukantede bord, kalt for rompebord. Veggene ble isolert med maurtuer, flere lurte på om han ikke var redd for å få mauer i senga. Småkrypa fryser ihjæl til vinter'n sa'n Henry. Hytta omtalte han som høyfjelshotellet sitt. Så var det å gå til Bråtasletta for å handle, til butikken hennes Ågodt Dahle. Senere Kåre Kjærstad. Ja det var ikke fritt for att det ble både ei og flere langpilsner med i sekken også. Ja han Henry var nok litt glad i det sterke, men han gjorde ingen fortred med det. Ei og anna skrøne ble det også servert, helst når han hadde litt innabords, ellers var han logn. Men Henry skrønte aldri på andre, det var om seg og sitt. Som når han engang skulle inn i ett revehi for å hente ungekullet. Jeg gikk meg bom fast inni hiet fortalt'n Henry, da var det bare å ligge stille ei uke for å slanke seg, deretter bare å krabbe ut igjen. Ja engang hadde sannelig Henry kurert seg sjøl for kreft i magan. Da hadde han lagd en passende kvaeplugg og satt inn i bakenden. Etter 3 uker slo det seg ut ett sår i panna, ut hadde det kommet både det ene og andre. Kreften ble borte og Henry kvikna til.

Litt utpå 1950 tallet kjøpte Henry hest, en fjording. Det var planer om å begynne å kjøre tømmer. Da bygde han stall inntil hytta og skar ut veggen slik att krybba og

hestehodet var inni hytterommet. Begge fikk jo selskap. Under senga sto det ei margarinkasse som var full av dynamitt, fenghetter, lunte og handgranater. (kanskje ikke etter forskriftene i dag). Dynamitten var til veibygging/sprengning i Almeninga. Handgranatene var fra dropp på Høgmåsan under krigen. Flere bikkjer hadde han også, det var høl i veggen med en striesekk foran slik at bikkjene gikk ut og inn fra bikkjegarden sjøl. Yndlingsbikkja var hannhunden Grass, han tenker som mennesker sa'n Henry flere ganger. En gang han ikke fant igjen vateret sitt så gikk det vel en halv time, da hørte han noe piping nede i lia, der sto Grass som hadde gått seg fast i ett kjerr med vateret tversover i kjeften. Grass hadde vært på Tuterud og henta vateret som Kåre Brodal hadde lånt. Utafor hytta hadde Henry kjøkkenhage, her kokte han jorda på en svartovn ute for å drepe ugraset. Han likte å drive med grønnsaker og hagearbeid. En sommer han hadde tatt på seg hagearbeid for Lensmann Brun kom han til å spørre Lensmannen om en tjeneste. Han hadde lenge vært plaget med mark i magan og noe lei kløe bak. Lensmannsfrua var dokter på Ask, men Henry hadde vondt for å gå til ei dame med slikt ett ærend. Brun ordnet ei stor medisinflaske som det skulle tas 2 skjeer av hver dag. Men Henry syntes det var så god smak så han tok hele flaska på en gang. Han hadde uttalt seinere att det hadde blitt en sjokk-kur som hadde virket ordentlig. Skismørning ble også kokt i hytta, men her var oppskrifta hemmelig. Smurninga var beryktet for godt feste men begredelig dårlig glid. Bekymring for morradagen var fremmed for Henry. Kristian Fladby fortalte meg att det aldri røyk av pipa i hytta, det bare oste. Han brøy seg aldri om å legge opp ved, når snøen hadde lagt seg var det å sparke i snøen for å finne tørrkvist. Til tider var det nok smått med penger, men han lå aldri kommunen til last. Noe inntekter hadde han av å binde bunner til kranser. Han fletta fast fin mose med tynn ståltråd. Så var det å sanke og lakkere kongler til pynt. Dette bar han i skipssekker til Bråtasletta og tok bussen til by'n der han hadde avtale i butikken til Mor Grønn. Om høsten ble det plukket bær og sopp for salg. Når Marta Fladby (nordgarn) lå hime på det siste kom Henry med 2 nytrukne ørretter fra Ulvedalstjernet. Det var hans måte å vise kjærlighet og takknemlighet på. Ved høytider og når hun ellers skjønnte det sto dårlig til med mat lagde Marta litt ekstra som hun sendte unga på Fladby opp til Henry med. Etter en 10 års tid begynte den enkle hytta å bli skrøpelig, da fikk han lov av Almeninga å flytte inn på Ringdalskoia igjen. Litt ut på 1960 tallet var Alf Johansen, som var i komfirmasjonsalder mye på besøk hos Henry i koia. Alf som den gang bodde på Holm i Nordroa i Skedsmo bodde tidvis også hos Henry i ferier og høytider. Om vinteren serverte Henry nå toddy og sjokolade til skigåere. Barnepike var han her også, noen familier fra Skedsmo som skulle nordover på ski satte igjen de minste unga til de kom tilbake. Henry hadde ett godt lag med unger.

Men intet varer evig, den 26 November 1967 ble Henry funnet død ved Ringdalskoia av noen jegere. Da hadde han akkurat fått tilkjent alderspensjon, men ennå ikke fått hentet første utbetalinga. Henry ble begravet ved Heni kirke den 30 November 1967 med dødsdato ukjent.

I Gjerdrum var Henry mest omtalt som << Lundgren >> .

Henry hadde ingen barn etter seg, men han hadde slektninger. Blandt annet søskenbarnet Gudrun Tønsaker som i dag bor i Frognerlinna i Gjerdrum.

Skrevet av Vidar Hansen 2011

Mine kilder.

Riksarkivet

Oslo byarkiv

Gjerdrum prestekontor

Kristian og Olav Fladby

Anders Brodal

Hans Georg Moldvik og Alf Johansen fra Skedsmo